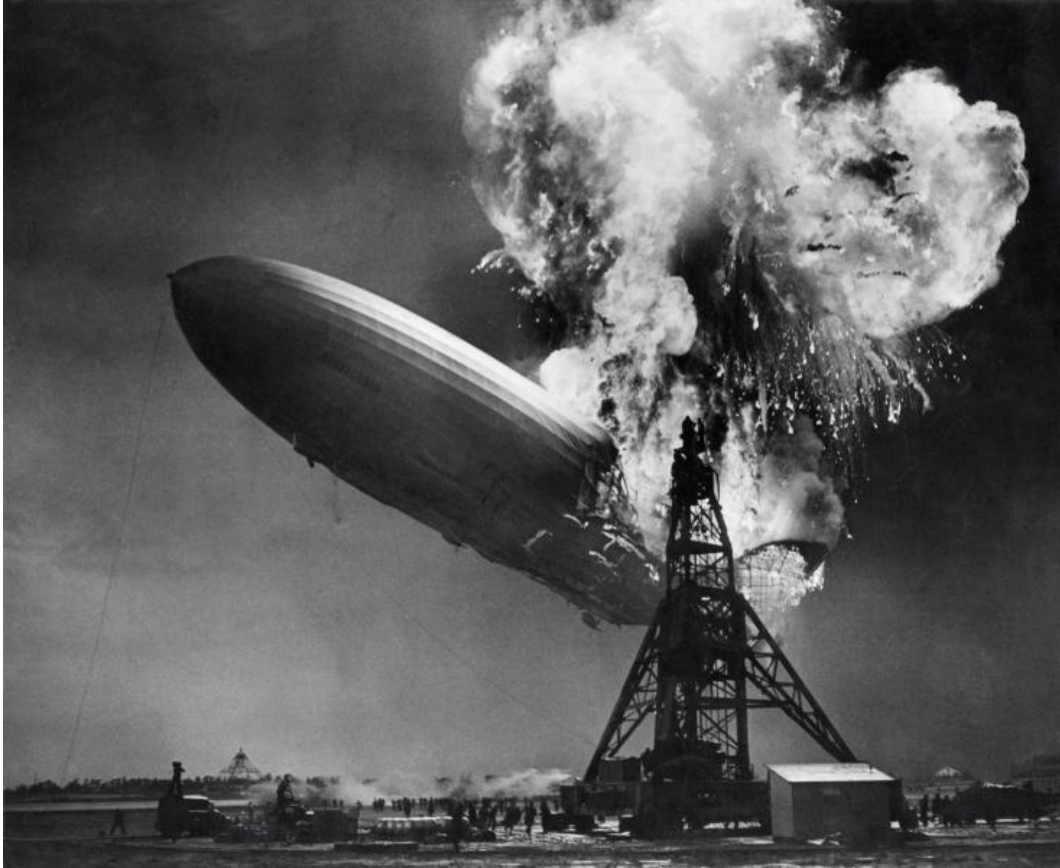

Led Zeppelins “Dazed and Confused”

Verward tussen inspiratie en plagiaat

Eindwerkstuk BA Muziekwetenschap 7,5 ects

Kelvin Fierkens (5490626)

Begeleider: Dr. Rutger Helmers

Universiteit Utrecht, Geesteswetenschappen, Media- en Cultuurwetenschappen

30 juni 2017

Woorden: 5.420

Inhoudsopgave

Abstract_____	2
Inleiding_____	3
Wat is de definitie van plagiaat?_____	6
Hoe wordt plagiaat behandeld door de rechter? (juridische definitie)_____	8
Melodische analyse van “Dazed and Confused”_____	11
Had Page toegang tot Holmes’ werk?_____	15
Hoe verschilt plagiaat van inspiratie? (culturele definitie)_____	16
Kritiek op het Amerikaans rechtssysteem rondom plagiaat_____	21
Conclusie_____	23
Lijst van geraadpleegde literatuur_____	25
Lijst van geraadpleegde muziek_____	27
Lijst van afbeeldingen_____	28

Abstract

Plagiaat is een concept dat sinds de Renaissance speelt in de kunstwereld. In het begin van de 20^e eeuw ontstonden wetten die het auteursrecht moesten beschermen. Deze wetten zijn verschillend in tijd en plaats. In mijn onderzoek gebruik ik het Amerikaanse Copyright Law, dat sinds 1976 van kracht is. Via deze wet zijn al talloze artiesten aangeklaagd en van plagiaat beschuldigd. Een voorbeeld hiervan is een rechtszaak waarbij Led Zeppelin in 2016 werd vrijgesproken. In 2010 werd Led Zeppelin eerder aangeklaagd vanwege het nummer “Dazed and Confused”. Hier is echter nooit uitspraak over gedaan.

Deze scriptie zet “Dazed and Confused” centraal in de vraag naar de definitie van plagiaat. Al snel blijkt er een verschil te zijn tussen de juridische definitie en de culturele definitie van plagiaat. Juridisch wordt er een tamelijk eenzijdige definitie van plagiaat toegepast, waarbij de nadruk ligt op de melodie en of de verdachte toegang had tot het eerdere werk. Deze definitie is problematisch voor muzikwetenschappers, omdat het veel muzikale eigenschappen negeert die bepalend zijn in rockmuziek.

In culturele zin is de grens tussen inspiratie en plagiaat moeilijker te bepalen. Geen enkele componist schrijft in isolement. Cultureel gezien (in rockmuziek) is plagiaat niet alleen een geldkwestie, zoals in juridische zin, maar komt ook je reputatie op het spel te staan. De zaak rondom “Dazed and Confused” laat deze juridische en culturele verschillen goed naar voren komen. Daarnaast ondersteunt deze zaak goed het commentaar van muzikwetenschapper Aaron Keyt op het Amerikaanse rechtssysteem rondom plagiaat.

Inleiding

Op 23 juni 2016 heeft de jury van Los Angeles de componisten James Patrick (Jimmy) Page en Robert Plant, van de Engelse hardrockband Led Zeppelin, wettelijk vrijgesproken van plagiaat. De rechtzaak kwam voort uit een dossier uit 2014 waarin bleek dat Led Zeppelin in 1968 met de Amerikaanse band Spirit heeft getourd. Led Zeppelin werd aangeklaagd door de erfgoedadvocaat van de overleden Spirit-gitarist Randy Wolfe voor plagiaat. Het nummer “Stairway to Heaven” dat op 8 november 1971 uitkwam op het titelloze vierde album (bekend als *Led Zeppelin IV*) zou de melodie hebben gekopieerd van het Spiritnummer “Taurus”, dat 22 januari 1968 uitkwam op Spirits eerste album. Na een rechtzaak van twee jaar bleven Page en Plant ontkennen “Taurus” ooit eerder te hebben gehoord en werden ze vrijgesproken.¹

Dit was echter niet de eerste keer dat Led Zeppelin werd verdacht van plagiaat. Zo zijn ze in december 1972 al aangeklaagd voor schending van auteursrecht door Arc Music, de eigenaar van de uitgeverrechten van bluesmuzikant Howlin' Wolf. Het nummer “The Lemon Song” van het album *Led Zeppelin II* uit 1969 zou duidelijk gekopieerd zijn van Wolfs “Killing Floor” uit 1965. De zaak die door de partijen buiten het gerechtshof is opgelost, zorgde ervoor dat, naast een fors bedrag, de naam Chester Arthur Burnett (Wolfs echte naam) werd toegevoegd als co-songwriter.²

Hierna is Led Zeppelin in 1985 aangeklaagd door componist Willie Dixon voor het nummer “Whole Lotta Love”, tevens van *Led Zeppelin II* uit 1969. Dit zouden ze gekopieerd hebben van Dixons “You Need Love” dat door bluesmuzikant Muddy Waters is uitgebracht in 1962. Deze rechtzaak is ook buiten het gerechtshof opgelost en zorgde ervoor dat Willie Dixon als componist van “Whole Lotta Love” werd toegevoegd.³

Naast deze voorbeelden van mogelijke schending van auteursrecht, staat Led Zeppelin erom bekend dat ze veel inspiratie uit oude bluesrock en folkrock halen. Ook in 2010 werd er een

¹ Carroll, Rory, “Led Zeppelin cleared of stealing riff for Stairway to Heaven,” *The Guardian*, 23 juni 2016, Geraadpleegd op 31 mei 2017, <https://www.theguardian.com/music/2016/jun/23/led-zeppelin-cleared-stairway-to-heaven-lawsuit-spirit>; Kory Grow, “Led Zeppelin Win in 'Stairway to Heaven' Trial,” *Rolling Stone*, 23 juni 2016, Geraadpleegd op 31 mei 2017, <http://www.rollingstone.com/music/news/led-zeppelin-prevail-in-stairway-to-heaven-lawsuit-20160623>.

² Segrest, James en Mark Hoffman, *Moanin' at Midnight: The Life and Times of Howlin' Wolf* (New York: Thunder's Mouth Press, 2005), 235+299.

³ Inaba, Mitsutoshi *Willie Dixon: Preacher of the Blues*, (Lanham, MD: Scarecrow Press, 2011), 191-193.

aanklacht ingediend tegen Jimmy Page. Ditmaal door folkmuzikant Jake Holmes. Holmes klaagde Page aan voor zijn nummer “Dazed and Confused” van het eerste Led Zeppelin album, *Led Zeppelin*, dat 12 januari 1969 uitkwam. Twee jaar eerder in juni 1967 bracht Jake Holmes ook een gelijknamig lied “Dazed and Confused” uit en dit lied bevat wel erg veel overeenkomsten met het Led Zeppelin lied. Componist, gitarist en producer Jimmy Page heeft altijd ontkend dit nummer te kennen. Deze rechtszaak werd in januari 2012 door het gerechtshof afgewezen (ontslagen wegens vooroordelen).⁴ Opmerkelijk is het dat Jake Holmes zelf de aanvraag van afwijzing heeft ingediend.⁵ Het nummer “Dazed and Confused” staat op elke Led Zeppelin compilatie cd en/of dvd en was in Led Zeppelins liveshows hun hoogtepunt, vaak uitgerekt tot wel 40 minuten.

Aangezien er nooit uitspraak is gedaan over “Dazed and Confused”, ga ik onderzoeken wat plagiaat precies inhoudt. Vervolgens ga ik deze kennis toepassen om mijn onderzoeksvraag te beantwoorden: ***Wat is de betekenis van plagiaat (zowel juridisch als cultureel) en hoe is dit toe te passen op “Dazed and Confused”?***

Om te beginnen ga ik onderzoeken wat plagiaat inhoudt. Al van oudsher worden delen van liederen overgenomen en worden liederen heropgenomen (gecoverd) door verschillende artiesten. Wel is duidelijk dat Led Zeppelin geen cover heeft gemaakt van Holmes’ lied, aangezien Holmes niet als songwriter is aangegeven. Om te definiëren wat plagiaat inhoudt in zowel culturele als juridische zin, gebruik ik teksten van de muziekwetenschappers Aaron Keyt en Charles Rosen.⁶ Rosen heeft in 1980 een onderzoek gedaan waarin hij verschillende muziekfragmenten heeft vergeleken van onder andere Beethoven en Brahms. Hierbij bespreekt hij inspiratie en plagiaat in culturele zin. Het onderzoek van Keyt plaatst de juridische kant tegenover de culturele kant van plagiaat. Hij pleit voor een nieuw kader binnen rechtszaken over plagiaat, dat meer berust op muzikanalyse. Hij definieert plagiaat als een nieuw werk waarin zowel originele als onoriginele muzikale elementen zijn samengevoegd. Hierbij kunnen de

⁴ Michaels, Sean, “Led Zeppelin Sued for Alleged Plagiarism of Dazed and Confused,” *The Guardian*, 30 juni 2010, Geraadpleegd op 31 mei 2017, <https://www.theguardian.com/music/2010/jun/30/led-zeppelin-sued-dazed-and-confused>.

⁵ Order Dismissing Action With Prejudice, by Judge Dolly M for Jake Holmes v. James Patrick Page et al, *Justia Dockets & Filings*, 12 januari 2017, Geraadpleegd op 26 juni 2017, <https://docs.justia.com/cases/federal/district-courts/california/cacdce/2:2010cv04789/476306/27>.

⁶ Keyt, Aaron “An Improved Framework for Music Plagiarism Litigation,” *California Law Review* 76.2 (1988), 421-464; Charles Rosen, “Influence: Plagiarism and Inspiration,” *19th-Century Music* 4.2 (1980), 87-100.

onoriginele stukken niet verwijderd worden zonder het geheel te vernietigen.⁷ Het onoriginele deel heeft een even belangrijke bijdrage aan het lied als het originele deel. Dit betekent wel dat het onoriginele stuk als plagiaat benoemd kan worden, indien we Keyts definitie toepassen.

In een tekst van Daniel Müllensiefen en Marc Pendzich genaamd *Court Decisions on Music Plagiarism and the Predictive Value of Similarity Algorithms* (2009) wordt onderzocht hoe de rechter rechtszaken over de schending van auteursrecht behandelt. Dit onderzoek zal centraal staan in mijn (hypothetische) beslissing over “Dazed and Confused”. Müllensiefen en Pendzich baseren hun onderzoek op de Amerikaanse copyrightwet en is daardoor van toepassing op mijn onderzoek, aangezien deze rechtzaak (zowel “Dazed” als “Stairway”) zich ook afspeelde in de Verenigde Staten, namelijk de staat California. Middels deze bronnen hoop ik een onderscheid te kunnen maken tussen inspiratie en plagiaat. Hiervoor gebruik ik zowel de juridische grens van plagiaat (in de VS) als de culturele grens, zoals behandeld door Keyt en Rosen.

Via muziekanalyse van het nummer “Dazed and Confused” van zowel Holmes als Led Zeppelin probeer ik te achterhalen welke elementen mogelijk ‘gekopieerd’ kunnen zijn van Holmes. In de rechtszaak van “Stairway” mocht geen opgenomen muziek afgespeeld worden. De beslissing werd genomen op de geschreven muziek.⁸ Hierdoor ga ik me op de partituren van de opgenomen versies richten.

In de rechtszaak van “Stairway” werd ook gekeken of Page toegang had tot het eerdere nummer (“Taurus”). De toegang tot “Dazed and Confused” analyseer ik door biografieën van onder andere Stephen Davis en Mick Wall te bekijken.⁹ Er zijn talloze biografieën geschreven over Led Zeppelin en de reden voor deze twee is de betrouwbaarheid. Deze schrijvers hebben hun biografie gebaseerd op controleerbare bronnen, zoals bekenden van de band, de tourmanager en enige roadies. Door middel van alle verkregen bronnen over plagiaat hoop ik (hypothetisch) te kunnen oordelen over “Dazed and Confused” en de vragen die hierbij optreden over het motief.

⁷ Keyt, Aaron, “An Improved Framework for Music Plagiarism Litigation,” *California Law Review* 76.2 (1988), 421.

⁸ Carroll, Rory, “Led Zeppelin cleared of stealing riff for Stairway to Heaven,” *The Guardian*, 23 juni 2016, Geraadpleegd op 31 mei 2017, <https://www.theguardian.com/music/2016/jun/23/led-zeppelin-cleared-stairway-to-heaven-lawsuit-spirit>.

⁹ Davis, Stephen, *Hammer of the Gods: the Led Zeppelin Saga* (New York: Morrow, 1985); Wall, Mick, *When Giants Walked the Earth: A Biography Of Led Zeppelin* (Londen: Orion, 2008).

Wat is de definitie van plagiaat?

Plagiaat heeft betrekking op bijna alle takken in de maatschappij. Volgens de Van Dale is plagiaat “het overnemen van stukken, gedachten, [of] redeneringen van anderen en deze laten doorgaan voor eigen werk”.¹⁰ Dit geldt zowel binnen de literatuur en wetenschap als vormen van kunst, zoals muziek. Plagiaat kan zowel verstopt als overduidelijk zijn.

Het idee van plagiaat is ontstaan in de Renaissance wanneer auteurs en componisten zichzelf als schepper van hun kunstwerken begonnen te zien. De resultaten waren niet afkomstig van de opdrachtgever, maar van hun persoonlijke verbeelding en keuzes. Samen met dit nieuwe concept kwam ook de gedachte van oncreatieve ideeën en het stelen hiervan.¹¹

In de loop van de 20^e eeuw ontstond de juridische wetgeving rondom het auteursrecht. Zo bestaat het Amerikaanse Copyright-Act sinds 1909.¹² De gehele Amerikaanse Copyright Law valt te lezen in titel 17 van de US Code, dat sinds 1976 van kracht is.¹³ Regelmatig worden artiesten aangeklaagd vanwege het schenden van auteursrecht. Redenen hiervoor kunnen verschillen van het toe-eigenen van creativiteit of om geld in de vorm van royalties. Wanneer de rechter een populair lied van plagiaat beschuldigt, kan dit om miljoenen euro's gaan.

Het overnemen van een melodie kwam al voor bij Beethoven, doordat meerdere componisten hem bespioneerden om zijn melodieën te kopiëren.¹⁴ Tegenwoordig wordt in de popmuziek en rapmuziek veel werk letterlijk overgenomen in de vorm van samples. Dit zijn kleine stukjes van een bestaand muziekstuk die herhaald of vervormd worden. Een bekend voorbeeld hiervan is The Verve's “Bitter Sweet Symphony” die een opgenomen orkestbegeleiding van The Rolling Stones' “The Last Time” bevat.¹⁵ Het hele lied van The

¹⁰ Den Boon, T. & R. Hendrickx. *Van Dale: Groot woordenboek van de Nederlandse taal: 3 Dl.* (15e dr.). Utrecht: Van Dale Uitgevers, 2015, p. 3001.

¹¹ Müllensiefen, Daniel, en Marc Pendzich. “Court Decisions on Music Plagiarism and the Predictive Value of Similarity Algorithms.” *Musicae Scientiae, Discussion Forum* 4B (2009): 259.

¹² *Ibid.*, pp. 259-260.

¹³ Copyright Law of the United States, and Related Laws Contained in Title 17 of the United States Code, circular 92, Washington, D.C.: United States Copyright Office, december 2016, <https://www.copyright.gov/title17/title17.pdf>.

¹⁴ Müllensiefen, Daniel, en Marc Pendzich. “Court Decisions on Music Plagiarism and the Predictive Value of Similarity Algorithms.” *Musicae Scientiae, Discussion Forum* 4B (2009): 258.

¹⁵ Het betreft hier de orkestbegeleiding van Andrew Loog Oldham.

Verve is gebaseerd op deze sample. Ze zijn door The Rolling Stones succesvol gedaagd en heeft ervoor gezorgd dat The Rolling Stonesmanager alle royalties krijgt.¹⁶

Zolang mensen werk openstellen aan anderen, blijft de mogelijkheid bestaan dat anderen dit bewust of onbewust overnemen. Plagiaat is een creatief risico. Achteraf is de wet ook een creatief concept van de mens, dat gebaseerd is op tradities en gedachtes.¹⁷

¹⁶ Josephson, Isaac, "Verve Single Tops Charts But Success Is Bittersweet," *Rolling Stone*, 11 oktober 1997, Geraadpleegd op 12 mei 2017, <http://www.rollingstone.com/music/news/verve-single-tops-charts-but-success-is-bittersweet-19971011>.

¹⁷ Stearns, Laurie, "Copy Wrong: Plagiarism, Process, Property, and the Law," *California Law Review* 80.2 (1992): 551-553.

Hoe wordt plagiaat behandeld door de rechter?

Er bestaat een groot verschil tussen de Europese wet en de Amerikaanse. Europa kent haar Auteursrecht dat de auteur van een tekst of melodie ondersteunt, terwijl de VS meer gericht is op investeerders via de Copyright Law. Zo kan een maatschappij of investeerder de copyright bezitten van een artiest. Een voorbeeld hiervan is de rechtszaak tussen Fantasy en Fogerty. Muzikant John Fogerty werd aangeklaagd wegens plagiaat door de uitgever van Fogerty's eerdere werk. Dit was een situatie waarbij beide muziekstukken in kwestie zijn geschreven door dezelfde componist: John Fogerty.¹⁸

Het Europeese auteursrecht verloopt na 50 jaar na publicatie van een werk. De Copyright Law verloopt pas na 95 jaar. Een ander verschil is het verkrijgen van deze rechten. Voor de Copyright Law moet je als artiest een kopie van je werk (bladmuziek) na publicatie van je muziekstuk insturen naar het Copyright kantoor. Hierna moest je op al je uitgebrachte exemplaren het Copyright logo zetten: ©. Mocht dit logo op enkele uitgaves ontbreken, dan verlies je ook je recht op de copyright en wordt je werk publiekelijk bruikbaar.¹⁹ Dit in tegenstelling tot het Europese Auteursrecht dat automatisch geldt wanneer een muziekstuk uitgebracht wordt.

In dit werkstuk kijk ik naar de Amerikaanse wetgeving aangezien de Led Zeppelin rechtszaken via de Amerikaanse rechter behandeld zijn. Tevens was de rechtszaak tegen "Dazed and Confused" ingediend bij de Amerikaanse rechter (in California).

Wanneer een artiest wordt aangeklaagd wegens het schenden van het auteursrecht (lees copyright aangezien ik naar de Amerikaanse wet kijk) wordt dit behandeld door de Federale rechtbank. Eerst moet de aanklager bewijzen dat zijn materiaal voorziet van copyright. Holmes valt echter onder de Europese regeling en had auteursrecht zodra hij "Dazed" speelde en/of uitbracht. Ten tweede moet de aanklager aangeven wat de verweerder heeft gekopieerd. Als laatste moet de aanklager dit als inbreuk kunnen bewijzen.²⁰ De rechter kijkt vervolgens naar de

¹⁸ Müllensiefen, Daniel, en Marc Pendzich, "Court Decisions on Music Plagiarism and the Predictive Value of Similarity Algorithms," *Musicae Scientiae, Discussion Forum* 4B (2009): 265.

¹⁹ Pendzich, Marc, *Von der Conversation zum Hit-Recycling. Historische, ökonomische und rechtliche Aspekte eines zentralen Phänomens der Pop- und Rockmusik*, Münster: LIT, 2008, p. 110-112. Vertaling en samenvatting is te vinden in de tekst van Müllensiefen, Daniel, en Marc Pendzich, "Court Decisions on Music Plagiarism and the Predictive Value of Similarity Algorithms," *Musicae Scientiae, Discussion Forum* 4B (2009): 259-261.

²⁰ Keyt, Aaron, "An Improved Framework for Music Plagiarism Litigation," *California Law Review* 76.2 (1988), 422.

muziekstukken om de melodische plagiaat te bepalen. Ook kijkt de rechter of de verweerder toegang had tot het eerdere muziekstuk. Conditioes voor melodisch plagiaat die betrekking hebben op de “Dazed” rechtszaak zijn: een gelijksoortige herschrijving van een muzikaal werk, overeenkomende teksten (lyrics) met identieke woorden, en dezelfde werktitel met een deelsgelijke compositie.²¹ Müllensiefen en Pendzich stellen dat een algemene strategie voor de beklagde het ontkennen van de compositie van de eiser is. Deze onwetendheid is echter niet bepalend voor de uitspraak. Wanneer een beklagde wordt verdacht van plagiaat, kijkt de rechter wel of de verweerder toegang had tot het beschermde werk. Zo werd George Harrison schuldig bevonden van plagiaat met zijn hit “My Sweet Lord” uit 1970. Dit lied heeft een overeenkomende melodie met “He’s So Fine” van The Chiffons. Doordat dit lied in 1963 op elke Britse radio te horen was, vond de rechter het evident dat Harrison toegang had tot dit lied.²²

De reden dat de rechter vooral naar de melodie kijkt, wordt door muziekwetenschapper Aaron Keyt gegeven. Hij stelt dat de meeste discussies over plagiaat een eenzijdige definitie van muziek geven, namelijk een combinatie van melodie, harmonie en ritme. De rechter ziet het ritme als tempo. Aangezien er maar een beperkt aantal tempoaanduidingen zijn, kan een muziekstuk hiermee moeilijk origineel zijn. Keyt is het hier niet mee eens. Hij stelt dat ritme een *proportionele* tijdswaarde is (zoals halve tonen en kwart tonen, etc.), terwijl tempo juist een *vaste* tijdswaarde is (een geheel getal).²³ Harmonie is gebaseerd op regels die al jarenlang vastliggen. Hierdoor ligt het al lang in het publieke domein. Uiteindelijk is het de melodie waar de originaliteit gevonden kan worden.²⁴ Deze eenzijdige definitie van muziek maakt het voor de rechter makkelijker om over plagiaat te oordelen, maar is voor muziekwetenschappers problematisch. Een melodie met dezelfde tonen kan namelijk geheel anders overkomen door ritme, harmonie, timbre, dynamiek, instrumentatie, etc.

Muziekwetenschapper en advocaat Charles Cronin vult deze gedachte van Keyt aan. Hij maakt in zijn onderzoek naar melodische plagiaat duidelijk dat in de rechtszaken vooral wordt gekeken naar de terugkerende toonhoogte en de samenloop van de verschillende liederen naast

²¹ Müllensiefen, Daniel, en Marc Pendzich, “Court Decisions on Music Plagiarism and the Predictive Value of Similarity Algorithms,” *Musicae Scientiae, Discussion Forum* 4B (2009): 261-162.

²² *Ibid.*, p. 262-263.

²³ Keyt, Aaron, “An Improved Framework for Music Plagiarism Litigation,” *California Law Review* 76.2 (1988), 431, noot 47.

²⁴ *Ibid.*, pp. 430-431.

elkaar. Verschillende aspecten van de melodie worden genegeerd, zoals ritme, frasering en instrumentatie.²⁵ Een voorbeeld van een muziekstuk dat door het melodische systeem niet met plagiaat is bestempeld, maar wel door de rechter, is “Alone Again” van de rapper Biz Markie. De melodie komt deels overeen met “Alone Again (Naturally)” van Gilbert O’Sullivan.

Afb. 1: Biz Markie, “Alone Again”.

Afb. 2: Gilbert O’Sullivan, “Alone Again (Naturally)”.

Hoewel het refrein van Markie een soortgelijk patroon bevat als Sullivans lied, is dit voor de algoritmes te klein. De rusten worden hierbij niet meegenomen. De intervallen waarnaar gekeken wordt, bestaan uit een patroon van 4 noten. De overeenkomst tussen beide melodieën is volgens de melodische analyse te klein om als plagiaat bestempeld te worden. Deze analyse kijkt naar de *interval classes* en houdt geen rekening met ritme. Desondanks heeft de rechter het wel als plagiaat verklaard, omdat Markie’s lied gebruik maakt van een piano-sample van Sullivans lied. Hierdoor heeft Markie dus onbevoegd gebruik gemaakt van andermans werk.²⁶ Voor een rechter is het dus niet puur van belang om melodisch naar een muziekstuk te kijken.

²⁵ Cronin, Charles., “Concepts of melodic similarity in music-copyright infringement suits,” in Hewlett, W.B. & Selfridge-Field, E. (eds), *Melodic similarity. Concepts, procedures, and applications. Computing in Musicology* 11, Cambridge, MA: MIT Press, 1998, p. 192.

²⁶ Müllensiefen, Daniel, en Marc Pendzich, “Court Decisions on Music Plagiarism and the Predictive Value of Similarity Algorithms,” *Musicae Scientiae, Discussion Forum* 4B (2009): 282-283.

Melodische analyse van “Dazed and Confused”

“Dazed and Confused” werd in 1967 uitgebracht door Jake Holmes. In 1969 verscheen het nummer van Led Zeppelin met dezelfde titel. Beide versies van “Dazed and Confused” bevatten een dalende baslijn die begint op G en daalt naar B tegenover een klinkende pedaalnoot E. Page’s “Dazed” gebruikt deze soortgelijke melodie als hoofdmelodie die afwisselt tussen versnelde passagstukken en gitaarsolo’s. Tekstueel hebben de muziekstukken overeenkomsten en delen ze hetzelfde thema. Beide versies gaan over een slechtlopende liefdesrelatie. De overeenkomende titel en betekenis zijn al verdacht. Ook beginnen beide nummers met de tekst: “Been dazed and confused...”. Muzikwetenschapper Suzan Fast heeft een boek over Led Zeppelin geschreven en zegt dat Holmes’ lied een weeklacht is over een gebroken liefde of mogelijk een slechte LSD-trip.²⁷ Het voornaamste verschil in betekenis is volgens haar dat de betekenis van Holmes te vinden is in de psychedelische rocktraditie, terwijl Led Zeppelin het in een bluestraditie plaats.²⁸

Holmes’ “Dazed and Confused” begint met *pinch harmonics* in E (E en B) waarna een dalende basmelodie te horen is met een drone E. Zie de tabel hieronder voor een gestructureerde versie van het lied.

“Dazed and Confused” van Jake Holmes:

Deel (tijd)	Functie	Toonsoort
A (0:00)	Intro en couplet 1	E-mineur
A (0:56)	Couplet 2	E-mineur
B (1:20)	Brug en solo	E-mineur en frygisch
A (3:12)	Couplet 3	E-mineur
C (3:33)	Outro	E-mineur

²⁷ Fast, Susan, *In the Houses of the Holy: Led Zeppelin and the Power of Rock Music*, New York: Oxford University Press, 2001, pp. 22-24.

²⁸ Ibid; Fast heeft het mis wanneer ze zegt dat “Dazed” een cover is van Holmes. Op het album *Led Zeppelin* staat duidelijk Jimmy Page als schrijver van “Dazed” genoteerd en geen enkele verwijzing naar Holmes.

Hier heb ik de melodie versimpeld tot bastonen. Aangezien de rechter in praktijk niet kijkt naar harmonie, heb ik slechts de bastonen uitgeschreven. De pedaalnoot E heb ik op een andere staaf geplaatst zodat het makkelijker oogt.

Afb. 3: Fragment van Jake Holmes, “Dazed and Confused”.

Het tempo is $\text{♩}=161$ en de noten zijn in $12/8^{\circ}$ maat. De melodie wordt gespeeld in akkoorden met een open E-snaar als pedaalnoot en *drone*, doorklinkende toon. De melodie daalt chromatisch van G naar B met een sprong tussen E en D. Opvallend is de brugsectie waarbij het volgende ritme een aantal keer wordt herhaald en aangepast. Dit ritme wordt door verschillende instrumenten aangevuld en veranderd. Aan het einde van de brugsectie is dit duidelijk te horen en vloeit het over in het derde couplet. Dit ritme verschuift naar $6/8^{\text{ste}}$.

Afb. 4: Ritmefragment van Jake Holmes, “Dazed and Confused”.

Door Led Zeppelin wordt dit ritme gebruikt in de interlude en toegepast op de akkoordprogressies: A-A-A-A-G en G-G-G-G-E. Om een gestructureerde kijk te hebben op het deel dat Page mogelijk overgenomen heeft, heb ik het Led Zeppelin nummer opgedeeld in een tabel.

folkrockstijl van Holmes' lied heeft omgedoopt tot rock. De gitaar speelt de tonen niet simpelweg noot voor noot, maar bereikt de tonen via buiging van de snaren. De instrumentatie en versieringsnoten zijn aangepast. Zie de volgende afbeelding ter verduidelijking.

Afb. 6: Fragment van Led Zeppelin, “Dazed and Confused”.

De tonen worden bereikt via buigingen en vibrato. Een ander belangrijk verschil is de pedaalnoot E, die in beide versies voorkomt. In Holmes' lied is dit een *drone*. Bij Led Zeppelin is deze E alleen te horen als pedaalnoot voor G en D en deelt de melodie in twee delen.

Een ander belangrijk aspect is de brugsectie en de outro bij Led Zeppelin. Deze delen bevatten hetzelfde ritmisch patroon als in Holmes' brug (zie afbeelding 4). Deze overeenkomst bevestigt het aspect van plagiaat maar zal door de rechter niet (of nauwelijks) aan bod komen, omdat in de rechtszaak niet gekeken wordt naar ritme. Dit alles zijn muzikale verschillen waar de rechter niet naar kijkt.

Had Page toegang tot Holmes' werk?

Aangezien de melodische analyse een duidelijke bestempeling van plagiaat opleverde, moet er nog gekeken worden of Page ook toegang had tot Holmes' werk. Het is goed mogelijk dat verschillende personen uit verschillende delen van de wereld dezelfde artistieke inspiratie hebben gehad en zo een overeenkomende melodielijnschreven. Bij een rechtszaak tegen de popgroep de Bee Gees (Gibb) heeft de rechter de aanklacht vernietigd verklaard, omdat er geen (of te weinig) bewijs was dat de beschuldigde, Barry Gibb, toegang had tot het eerder uitgebracht lied.²⁹ Dit betekent dat het voor het oordeel over plagiaat belangrijk is dat Page toegang had tot "Dazed and Confused" van Holmes.

Uit interviews met destijds leden van The Yardbirds, blijkt dat Page's eerste band, The Yardbirds, in 1968 een show van Jake Holmes heeft bijgewoond en het album heeft aangeschaft waarop "Dazed and Confused" staat.³⁰ Een belangrijke ontdekking is het feit dat in 1971 door de platenmaatschappij van The Yardbirds een live-album is uitgebracht waarop een cover van Holmes' "Dazed and Confused" te horen is. Op dit album heet het lied "I'm Confused" en zijn de teksten veranderd. Deze cover door The Yardbirds is opgenomen in 1968 toen Jimmy Page de gitarist van The Yardbirds was (en niet Page's voorgangers Eric Clapton of Jeff Beck). Nochtans hebben The Yardbirds deze release nooit goedgekeurd en is dit live-album binnen een maand weer uit de schappen verdwenen.³¹ Page ging zelfs zo ver dat hij de platenmaatschappij Epic heeft aangeklaagd en de mastertapes heeft laten vernietigen.³² Het album is nog alleen te verkrijgen in bootlegformaat. Dit kan een moeilijke rol spelen in de rechtszaak. Dat Page zo ver ging om de masterrecording van de Holmes' cover te vernietigen, kan ook zijn keuze zijn geweest om de connectie tussen beide artiesten te verdoezelen.

Alles bij elkaar genomen, heeft Page zeker de mogelijkheid gehad om Holmes' lied te beluisteren. Samen met de melodische analyse is "Dazed and Confused" in juridische zin een duidelijk voorbeeld van plagiaat.

²⁹ Müllensiefen, Daniel, en Marc Pendzich, "Court Decisions on Music Plagiarism and the Predictive Value of Similarity Algorithms," *Musicae Scientiae, Discussion Forum* 4B (2009): 264.

³⁰ Davis, Stephen, *Hammer of the Gods*, Londen: Pan Books, 1995, pp 34-35; Mick Wall zegt dat Yardbirdsdrummer Jim McCarty samen met Jimmy Page bij het optreden was. Dit boek heeft helaas geen paginanummers: Wall, Mick, *When Giants Walked the Earth: A Biography Of Led Zeppelin* (Londen: Orion, 2008).

³¹ Davis, Stephen, *Hammer of the Gods*, Londen: Pan Books, 1995, pp. 142-143.

³² Russo, Greg, *Yardbirds: The Ultimate Rave-Up*, New York: Crossfire Publications, 1998, pp. 58-60.

Hoe verschilt plagiaat van inspiratie?

In culturele zin is het overnemen van (een deel van) bestaand werk niet altijd plagiaat. Zo maakt Charles Rosen in zijn artikel “Influence: Plagiarism and Inspiration” onderscheid tussen inspiratie en plagiaat. Zijn artikel kent zowel overeenkomsten als tegenstellingen tot de juridische criteria. Hij stelt dat een artiest ook werk kan overnemen als citaat en hiermee een eerbetoon of parodie kan brengen. Hierbij is het overgenomen werk vaak overduidelijk, maar kan het voor alledaagse luisteraars toch als origineel klinken. Voor Rosen is inspiratie het creëren van originele gedachten via een bestaand stuk. Hij geeft een voorbeeld van Mozart die geïnspireerd is door Haydn. Haydn schreef zijn 81^e symfonie in G-majeur tussen 1783-1784; de tijd dat de vriendschap tussen Mozart en Haydn begon. Twee-a-drie jaar later schreef Mozart zijn “Praag” symfonie in D-majeur, K. 504.

The image displays two musical score excerpts. The top excerpt is from Haydn's Symphony No. 81 in G major, marked 'Vivace'. It shows the first two staves: the upper staff with a melody starting on a G4 and moving up, and the lower staff with a rhythmic accompaniment of eighth notes. Dynamics include *f* and *p*, and the instruction 'str.' is present. The bottom excerpt is from Mozart's Symphony No. 40 in D major, marked 'Allegro'. It shows two staves: the upper staff with a melody of eighth notes and the lower staff with a bass line. Dynamics include *p* and *f*. The instruction 'winds' is above the upper staff and 'timp.' is below the lower staff.

Afb. 7: muziekfragmenten van Haydns Symfonie nr. 81 in G-majeur en Mozarts Symfonie in D-majeur, K. 504.

Beide Allegro's hebben weinig gemeen, maar er wordt gesuggereerd dat Mozart geïmponeerd was door Haydn's verminderde septiem bovenop de tonica (beginnend in de derde maat). Mozart heeft dus waarschijnlijk een idee van Haydn overgenomen en eigen gemaakt. Zie in beide voorbeelden de zachte ostinato op de tonica en de introductie van de verminderde septiem in de derde maat.³³

Volgens Rosen is het belangrijk te melden dat bij een studie naar inspiratie in muziek, het wijs is om niet te kijken naar jonge componisten.³⁴ Dit komt omdat jonge componisten nog geen eigen stijl hebben ontwikkeld en dus geforceerd zijn om voort te bouwen op eerder werk. De componisten gebruiken muzikale ideeën en structuren van bestaand werk, maar vervormen ze zo dat ze een eigen identiteit creëren waarbij het gecomponeerde stuk als origineel klinkt. Dit speelt natuurlijk geen rol volgens de wet. Wel vallen structuren als sonatevorm of het bluesschema al lange tijd in publiekelijk domein.

Tevens kan een componist zijn vroege modellen verwerpen na volwassenheid te hebben bereikt.³⁵ Deze gedachte is interessant in het verhaal van Page, aangezien hij destijds in The Yardbirds nog een jonge componist was. Dat hij inspiratie haalde uit de muziek van Jake Holmes, is zeker mogelijk. Page blijft ontkennen het werk van Holmes te kennen en hierdoor is het dus geen eerbetoon of citaat.

Plagiaat speelt pas een rol wanneer twee werken een identiek deel bevatten dat geen toeval kan zijn en dus letterlijk is overgenomen.³⁶ Het feit dat Page dit lied met Led Zeppelin vervormde en voor zichzelf opeist, geeft plagiaat aan. De gelijksoortige melodie in Holmes' lied is nog duidelijk te horen bij Led Zeppelin en aldus niet genoeg vervormd om als origineel te bestempelen. De criteria voor plagiaat zijn door de wet pas in de 20^e eeuw bepaald en berust op melodische analyse. Veel voorbeelden uit de klassieke muziek zouden onder de huidige wetgeving als plagiaat bestempeld worden. Een voorbeeld is Brahms' Tweede pianoconcert in Bes-majeur dat verwijst naar Beethovens "keizer" concert (nr. 5, opus 73). In het langzame deel van Brahms' concert is de entree van de solist zowel thematisch als structureel geciteerd van Beethoven. Brahms heeft twee inleidende maten toegevoegd en volgt met een versierde versie

³³ Rosen, Charles, "Influence: Plagiarism and Inspiration," *19th-Century Music* 4.2 (1980): 88-91.

³⁴ *Ibid.*, p. 88.

³⁵ *Ibid.*

³⁶ *Ibid.*

van Beethovens muziek.³⁷ In Brahms' muziekstuk zitten meer Beethovencitaten "verstopt" en hierdoor kan het gezien worden als een eerbetoon aan Beethoven in plaats van plagiaat. Brahms citeert Beethovens werk maar voegt ook zelf veel toe. Toch kun je (volgens Charles Rosen) het werk van Beethoven terugvinden in Brahms' stuk. Rosen zegt dan ook dat luisteraars Brahms pas goed kunnen waarderen wanneer ze bewust worden van zijn invloeden (zoals Beethoven).³⁸

BEETHOVEN

Adagio un poco moto

pp *espressivo*

str.

BRAHMS

Andante rit. *p* *8* in tempo *p* *8*

hn., *8*:
str. *pp*

vc., cb.

Afb. 8: Muziekfragmenten van Beethovens Concerto nr. 5, opus 73 en Brahms' Tweede pianoconcert in Bes-majeur.

³⁷ Rosen, Charles, "Influence: Plagiarism and Inspiration," *19th-Century Music* 4.2 (1980): pp. 94-96.

³⁸ *Ibid.*, p. 94.

Niemand componeert in isolement.³⁹ Iedere componist is beïnvloed door zijn voorlopers of tijdgenoten. In zekere zin bestaat een muziekstuk altijd uit een origineel deel en een onorigineel deel. Eén van de problemen die opkomt wanneer je ter inspiratie delen van bestaande muziek (onaangepast) kopieert, is het feit dat je dit onoriginale deel niet kunt wegnemen zonder het geheel te vernielen.⁴⁰ Hierdoor kan een muzikant ervoor kiezen, op een later tijdstip, dit onoriginale deel toch te gebruiken. Zelf veronderstel ik dat Page zijn “Dazed” zeker op Holmes’ versie heeft gebaseerd. Vandaar de overeenkomende naam, melodie en betekenis (weeklacht). Later kon Page dit deel niet meer verwijderen zonder het nummer geheel te beschadigen en koos hij ervoor Holmes’ melodie toch te gebruiken.

Veel componisten halen inspiratie uit folkmuziek. Aangezien deze muziek onder het publieke domein valt, zijn er geen legale obstakels om deze muziek te (her)gebruiken. Wel heeft Holmes auteursrecht op zijn creatie. Een uitweg voor Page kan zijn om andere folkmuziek te zoeken met dezelfde melodie en hiermee kunnen aantonen dat ook Holmes niet de wettige eigenaar van de melodie is. In (populaire) folkmuziek komen veel dalende melodielijnen voor. Als voorbeeld geef ik nummers van Joan Baez (“Babe, I’m Gonna Leave You”), The Beatles (“While My Guitar Gently Weeps”) en The Animals (“House of the Rising Sun”).

Ook klassieke componisten gebruikten veel werk van hun voorgangers. “Originaliteit werd niet gezien als creatie op schone lei, maar eerder als proces van selecteren, herinterpretatie en improvisatie” aldus Keyt.⁴¹ Ook in populaire muziek bouwt elke band voort op inspiratie. Zo zegt cultuurwetenschapper George Lipsitz dat de receptie van een bekend rocknummer afhankelijk is van een lange traditie in de collectieve gedachte van het publiek. Dit proces van voortdurende herhaling en herziening is een algemeen feit in het leven van rockmuziek. “Rockmuziek belichaamt een dialogisch proces van actief herinneren.”⁴² Het lijkt vanzelfsprekend dat elk muziekstuk wel een onorigineel deel bevat.

³⁹ Keyt, Aaron “An Improved Framework for Music Plagiarism Litigation,” *California Law Review* 76.2 (1988), p. 427.

⁴⁰ *Ibid.*, p. 421.

⁴¹ *Ibid.*, pp. 425-426.

⁴² Lipsitz, George, *Time Passages: Collective Memory and American Popular Culture*, (Minneapolis: University of Minnesota Press, 1990), 99-116.

Er is een verschil tussen de betekenis (gevolg) van plagiaat in culturele zin en in juridische zin. Voor de wet is de schending van het auteursrecht een recht op een compensatiebedrag. De beschuldigde moet een compensatie betalen met een boete. Voor Jimmy Page is deze plagiaatbeschuldiging niet alleen een geldzaak, maar ook een bedreiging voor zijn reputatie. Authenticiteit en originaliteit staan hoog in rockmuziek. In rockmuziek is het van belang dat de muzikant eigen muziek schrijft en speelt.⁴³ Rockmuziek moet “natuurlijk” en “echt” zijn.⁴⁴ Plagiaat is een gevaar voor de authenticiteit van het werk van een rockmuzikant, waar de muzikant als vertolker gezien kan worden. Een bekend voorbeeld is de band The Monkees die veel respect verloren toen de fans erachter kwamen dat de band zelf geen liedjes schreven of instrumenten bespeelden.⁴⁵ The Rolling Stones worden met hun album *Their Satanic Majesties Request* (1967) inauthentiek (lees onorigineel) beschuldigd omdat ze hiermee The Beatles’ *Sgt. Pepper’s Lonely Hearts Club Band* (1967) imiteerden.⁴⁶ Het overnemen of imiteren van een werk kun je beter vermijden in de rockmuziek.

Beide versies van “Dazed and Confused” kunnen goed naast elkaar bestaan. Zelf wil ik ook toevoegen dat Holmes in zekere zin al deels gewonnen heeft. Door de aanklacht heeft Holmes veel extra bekendheid gekregen en zijn repertoire ook met rockliefhebbers zoals Led Zeppelin geopend. Kijk bijvoorbeeld naar de reacties onder Holmes’ “Dazed and Confused” op YouTube.⁴⁷ Ik betwijfel of Holmes’ melodie dezelfde bekendheid had gekregen zonder Led Zeppelin. “Dazed” van Led Zeppelin was vooral geliefd voor het gitaarwerk (met strijkstok), wat mist bij de versie van Jake Holmes.

⁴³ Auslander, Philip, *Liveness: Performance in a Mediatized Culture*, Londen: Routledge, 1999, pp. 87-93.

⁴⁴ Moore, Allan., “Authenticity as Authentication,” *Popular Music* 21.2 (2002): 215.

⁴⁵ Auslander, Philip, *Liveness: Performance in a Mediatized Culture*, Londen: Routledge, 1999, pp. 87-93.

⁴⁶ *Ibid.*, p. 88.

⁴⁷ Vrijwel alle reacties hebben betrekking op Led Zeppelin en/of Jimmy Page; “Jake Holmes – Dazed and Confused,” Youtube video, 3:50, “Dazed and Confused” van Jake Holmes, gepubliceerd door “hzh27,” 3 augustus 2008, <https://www.youtube.com/watch?v=pTsvs-pAGDc>.

Kritiek op het Amerikaans rechtssysteem rondom plagiaat

Een kritiekpunt op het Amerikaanse rechtssysteem is dat het oordeel wordt gebaseerd op een jury, zonder enige noodzakelijke juridische achtergrond. De uitspraak over plagiaat is dus beïnvloed door menselijke beoordeling in plaats van een structurele stappenplan. Aangezien plagiaat geen duidelijke grens bevat, richten rechters hun uitspraak vaak op eerdere rechtszaken.

We hebben gezien dat de juridische definitie van plagiaat vooral berust op de overeenkomende melodie en de toegang tot het eerdere werk. Dit is een eenzijdige en problematische definitie. Aaron Keyt vindt dat een rechter ook de context en de betekenis van het gekopieerde deel moet meenemen in het oordeel. Het gaat niet om *hoeveel* gekopieerd is, maar wat de nieuwe *betekenis* is.⁴⁸ Deze betekenis van een melodie hangt af van de context en expressie in het gehele muziekstuk. Wanneer deze betekenis gekopieerd is, is dit een inbreuk op het auteursrecht. Dit is een lastig concept. Om het duidelijker te maken, kan gezegd worden dat muzikanten geen geluiden maken, maar muzikale structuur creëren, welke zich onthult door middel van geluid.⁴⁹ Bij een oordeel over plagiaat moet gekeken worden of de melodie dezelfde structurele rol speelt in het gehele muziekstuk. Hierbij spelen expressie en idee een grote rol. Keyt pleit dat expressie en idee niet los gezien kunnen worden in muziek.⁵⁰ Dit betekent dat een melodie die dezelfde expressie als een eerder muziekstuk opwerkt, ook dezelfde betekenis inneemt en daarmee hetzelfde idee deelt. Een idee kan je toepassen in je eigen werk, maar een letterlijke kopie die de originele expressie en betekenis in stand houdt is plagiaat. Hier ontstaat ook een probleem in de analyse binnen de rechtszaal. De rechter kijkt namelijk alleen naar de partituren en niet naar de opnames. Musikoloog Theodore Gracyk pleit in zijn tekst *Rhythm and Noise* (1996) dat de primaire vorm van rockmuziek in de opname zit en niet in het live-optreden.⁵¹ De expressie en context is niet te vinden in de melodische analyse, dat puur gericht is op bladmuziek. De zaak tussen Jake Holmes en Led Zeppelin is hier een goed voorbeeld van. Ondanks dat de overeenkomende melodie dezelfde noten, expressie en structurele rol delen (in beide nummers), is de context van de melodie toch verschillend. Holmes' folknummer is een typische gitaarbegeleiding waarboven zanglijnen klinken, terwijl Led Zeppelin de melodie

⁴⁸ Keyt, Aaron, "An Improved Framework for Music Plagiarism Litigation," *California Law Review* 76.2 (1988), 437-438.

⁴⁹ *Ibid.*, pp. 437-438.

⁵⁰ *Ibid.*, pp. 441-443.

⁵¹ Gracyk, Theodore, *Rhythm and Noise: An Aesthetics of Rock* (Durham, NC: Duke University Press, 1996), 74-75.

gebruikt in een luid rocklied. De context van de melodie is in beide versies structureel hetzelfde, maar is in culturele zin compleet anders. Holmes speelt zijn folkmuziek in kleine zalen, terwijl Led Zeppelin in uitverkochte stadions speelde. Beide muzikanten hebben een heel ander publiek.

Dat Jimmy Page de melodie verwerkt heeft in een ander jasje (rock in plaats van folk) speelt in juridische zin niet mee in het oordeel over plagiaat. De rechter bepaalt alleen aan de hand van de melodie of er sprake is van plagiaat. Dit is niet alleen een kritiek op het rechtssysteem, maar evengoed op enkele traditionele vormen van muziekanalyse. Neem bijvoorbeeld de Schenkeriaanse analyse, die eigenschappen als ritme, dynamiek, instrumentatie en klank negeert.⁵² Deze eigenschappen moeten welzeker meegenomen worden in analyse naar een rocknummer.

⁵² Pankhurst, Tom, *SchenkerGUIDE: A Brief Handbook and Website for Schenkerian Analysis*, New York en Londen: Routledge, 2008, pp. 3-49.

Conclusie

Plagiaat is een concept dat sinds de Renaissance een rol in de samenleving heeft gekregen. Het is de gedachte van het bewust of onbewust overnemen van een bestaand werk en dit laten voorkomen als eigen werk. Dit resulteert in een juridisch en cultureel probleem.

In het begin van de 20^e eeuw ontstonden wetten om het auteursrecht te beschermen. Hier wordt gekeken naar de melodische overeenkomst en of de verdachte toegang had tot het eerdere werk. Bij het oordeel worden veel muzikale eigenschappen genegeert. Juridisch draait het vooral om een compensatiebedrag vast te stellen.

Cultureel is het niet alleen een zaak om geld, maar ook om originaliteit en authenticiteit. Veel bronnen over plagiaat laten de culturele betekenis achterwege. Er kan nog veel onderzoek gedaan worden naar de betekenis van plagiaat voor de authenticiteitsreceptie van een artiest.

Uit mijn onderzoek bleek al snel dat er geen vaste procedure is om plagiaat te constateren. Zo kun je elk lied wel zien als een voortbouw op een eerder werk. Led Zeppelin lijkt gestolen te hebben van Jake Holmes. Vervolgens Black Sabbath weer van Led Zeppelin, etc.⁵³ Dat muzikanten inspiratie halen uit eerdere werken lijkt een gegeven. Het probleem speelt pas wanneer deze inspiratie letterlijk overgenomen is in plaats van eigengemaakt. Een idee kan je toepassen in je eigen werk, maar een letterlijke kopie die de originele expressie en betekenis in stand houdt, is plagiaat.

Mijn studie naar “Dazed and Confused” laat zien dat er duidelijk overeenkomsten zijn tussen de versies van Holmes en Page, in zowel werktitel, melodie, expressie en ritme. Tevens is er uit mijn literaire studie genoeg bewijs dat Page toegang had tot dit eerdere lied. Een verdere studie kan gaan over de vaststelling van de geldsom. Het is echter een raadsel waarom Holmes de rechtszaak heeft geannuleerd. Hierover kan alleen maar gespeculeerd worden. Het is voor Page wel een redding voor zijn reputatie als rockgitarist, want volgens mij is het voor de rechter een duidelijke zaak van plagiaat.

Tenslotte speelt nog de vraag over het motief van Jimmy Page. Een antwoord kan liggen in het jonge stadium als componist of de bluestraditie waaruit Page volgt. Bij blues worden veel structuren, thema's en *riffs* gekopieerd. Alleen geven de overige bluesbands van die tijd wel de

⁵³ Vergelijk Black Sabbath's “Paranoid” eens met de brugsectie van Led Zeppelins “Dazed and Confused”.

juiste verwijzingen naar de originele songwriter.⁵⁴ Zelf denk ik dat Page dacht ermee weg te komen. Folkmuziek was eind jaren 1960 erg populair en veel artiesten braken destijds niet door, zoals Jake Holmes. Led Zeppelin was in die tijd aan het doorbreken in de Verenigde Staten. Hier was Holmes al helemaal onbekend en moest iedereen wel denken dat “Dazed” geschreven was door Page. Het is een raadsel waarom Holmes de aanklacht pas in 2010 indiende en hierna weer annuleerde. Verder is het voor de rechter niet van belang of Page dit onbewust of bewust deed. Misschien was Page zelf “Dazed and Confused”.

⁵⁴ Neem als voorbeeld “Crossroads” van Cream, waarbij bluesmuzikant Robert Johnson als songwriter is gegeven, ongeacht de verschillen met Johnsons “Cross Road Blues”.

Lijst van geraadpleegde literatuur

- Auslander, Philip. *Liveness: Performance in a Mediatized Culture*. Londen: Routledge, 1999.
- Carroll, Rory. "Led Zeppelin cleared of stealing riff for Stairway to Heaven." *The Guardian*, 23 juni 2016. Geraadpleegd op 31 mei 2017.
<https://www.theguardian.com/music/2016/jun/23/led-zeppelin-cleared-stairway-to-heaven-lawsuit-spirit>
- Copyright Law of the United States, and Related Laws Contained in Title 17 of the United States Code, circular 92. Washington, D.C.: United States Copyright Office, december 2016.
<https://www.copyright.gov/title17/title17.pdf>.
- Cronin, Charles. "Concepts of melodic similarity in music-copyright infringement suits." In Hewlett, W.B. & Selfridge-Field, E. (eds), *Melodic similarity: Concepts, procedures, and applications*. *Computing in Musicology* 11. Cambridge, MA: MIT Press, 1998, 187-209.
- Davis, Stephen. *Hammer of the Gods*. Londen: Pan Books, 1995.
- Dick, Arthur. *Led Zeppelin Mothership. Guitar Tablature Edition*. Londen: Wise Publications, 2009.
- Fast, Susan. *In the Houses of the Holy: Led Zeppelin and the Power of Rock Music*. New York: Oxford University Press, 2001.
- Gracyk, Theodore. *Rhythm and Noise: An Aesthetics of Rock*. Durham, NC: Duke University Press, 1996.
- Grow, Kory. "Led Zeppelin Win in "Stairway to Heaven" Trial." *Rolling Stone*, 23 juni 2016. Geraadpleegd op 31 mei 2017. <http://www.rollingstone.com/music/news/led-zeppelin-prevail-in-stairway-to-heaven-lawsuit-20160623>
- Inaba, Mitsutoshi. *Willie Dixon: Preacher of the Blues*. Lanham, MD: Scarecrow Press, 2011..
- Josephson, Isaac. "Verve Single Tops Charts But Success Is Bittersweet." *Rolling Stone*, 11 oktober 1997. Geraadpleegd op 12 mei 2017.
<http://www.rollingstone.com/music/news/verve-single-tops-charts-but-success-is-bittersweet-19971011>.
- Keyt, Aaron. "An Improved Framework for Music Plagiarism Litigation." *California Law Review* 76.2 (1988): 421-464.

- Lipsitz, George. *Time Passages: Collective Memory and American Popular Culture*. Minneapolis: University of Minnesota Press, 1990.
- Michaels, Sean. "Led Zeppelin Sued for Alleged Plagiarism of Dazed and Confused." *The Guardian*, 30 juni 2010. Geraadpleegd op 31 mei 2017.
<https://www.theguardian.com/music/2010/jun/30/led-zeppelin-sued-dazed-and-confused>
- Moore, Allan. "Authenticity as Authentication." *Popular Music* 21.2 (2002): 209-233.
- Müllensiefen, Daniel, en Marc Pendzich. "Court Decisions on Music Plagiarism and the Predictive Value of Similarity Algorithms." *Musicae Scientiae, Discussion Forum* 4B (2009): 257-295.
- Order Dismissing Action With Prejudice, by Judge Dolly M for Jake Holmes v. James Patrick Page et al. *Justia Dockets & Filings*, 12 januari 2017. Geraadpleegd op 26 juni 2017.
<https://docs.justia.com/cases/federal/district-courts/california/cacdce/2:2010cv04789/476306/27>.
- Pankhurst, Tom. *SchenkerGUIDE: A Brief Handbook and Website for Schenkerian Analysis*. New York en Londen: Routledge, 2008.
- Penzich, Marc. *Von der Conversation zum Hit-Recycling. Historische, ökonomische und rechtliche Aspekte eines zentralen Phänomens der Pop- und Rockmusik*. Münster: LIT, 2008.
- Rosen, Charles. "Influence: Plagiarism and Inspiration." *19th-Century Music* 4.2 (1980): 87-100.
- Russo, Greg. *Yardbirds: The Ultimate Rave-Up*. New York: Crossfire Publications, 1998.
- Segrest, James, en Mark Hoffman. *Moanin' at Midnight: The Life and Times of Howlin' Wolf*. New York: Thunder's Mouth Press, 2005.
- Shade, Will. "Dazed and Confused: The Incredibly Strange Saga of Jake Holmes." *Perfect Sound Forever*, September 2001. Geraadpleegd op 31 mei 2017.
<http://www.furious.com/perfect/jakeholmes.html>.
- Stearns, Laurie. "Copy Wrong: Plagiarism, Process, Property, and the Law," *California Law Review* 80.2 (1992): 513-553.
- Wall, Mick. *When Giants Walked the Earth: A Biography of Led Zeppelin*. Londen: Orion, 2008.
- Zak, Albin J., III. "Bob Dylan and Jimi Hendrix: Juxtaposition and Transformation "All along the Watchtower"." *Journal of the American Musicology Society* 57.3 (2004): 599-644.

Lijst van geraadpleegde muziek:

- Andrew Loog Oldham Orchestra. *The Rolling Stones Songbook*. London LL3457 (1965).
- Animals, The. *The House of the Rising Sun*. Columbia DB 7301 (1964).
- Baez, Joan. *Joan Baez in Concert*. Vanguard VMLP-60001 (1963).
- Beatles, The. *Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band*. Parlophone PMC 7027 (1967).
- Beatles, The. *The Beatles*. Apple Records PCS 7067/8 (1968).
- Bee Gees. *How Deep Is Your Love*. RSO 2090 259 (1977).
- Beethoven, Ludwig van. *Piano Concerto No.5, Op.73*. (1809).
- Black Sabbath. *Paranoid*. Vertigo 6360 011 (1970).
- Brahms, Johannes. *Piano Concerto No.2, Op.83*. (1978-81).
- Chiffons, The. *He's So Fine*. Laurie Records DT-90752 (1963).
- Cream. *Wheels of Fire*. Polydor 583 031/2 (1968).
- Creedence Clearwater Revival. *Run Through The Jungle*. Fantasy 641 (1970).
- Fogerty, John. *The Old Man Down The Road*. Warner Bros. Records 7-29100 (1984).
- Harrison, George. *My Sweet Lord*. Apple Records 5C 006-04692 (1970).
- Haydn, Joseph. *Symphony No.81 in G Major, Hob.I:81* (1784).
- Holmes, Jake. *The Above Ground Sound of Jake Holmes*. Tower T5079 (1967).
- Howlin' Wolf. *Killing Floor / Louise*. Chess 1923 (1965).
- Johnson, Robert. *Cross Road Blues / Ramblin' On My Mind*. Vocalion 03519 (1937).
- Led Zeppelin. *Led Zeppelin*. Atlantic 588171 (1968).
- Led Zeppelin. *Led Zeppelin II*. Atlantic 588198 (1969).
- Led Zeppelin. *Untitled (Led Zeppelin IV)*. Atlantic 50008 (1971).
- Markie, Biz *I Need A Haircut*. Warner Bros. Records 7599-26648-2 (1991).
- Mozart, Wolfgang Amadeus. *Symphony No.38 in D major, K.504*. (1786).
- Muddy Waters. *You Need Love*. Chess 1839 (1962).
- O'Sullivan, Gilbert. *Alone Again (Naturally)*. MAM MAM66 (1972).
- Rolling Stones, The. *Their Satanic Majesties Request*. Decca TXS 103 (1967).
- Spirit. *Spirit*. Ode Records Z12 44004 (1968).
- Verve, The. *Urban Hymns*. Hut Recordings HUTLP 45 (1997).
- Yardbirds, The. *Live Yardbirds: Featuring Jimmy Page*. Epic E30615 (1971).

Lijst van afbeeldingen

Afbeelding titelblad: De LZ129 *Hindenburg* in brand,

https://nl.wikipedia.org/wiki/LZ129_Hindenburg#/media/File:Hindenburg_disaster.jpg.

*deze foto van het ongeluk van de *Hindenburg* zeppelin is ook door Led Zeppelin gebruikt als de albumcover van hun eerste album, *Led Zeppelin*, uit 1968, waar “Dazed and Confused” op te horen is.

Afbeelding 1: Muziekfragment van Biz Markie’s “Alone Again”,

Müllensiefen, Daniel, and Marc Pendzich. “Court Decisions on Music Plagiarism and the Predictive Value of Similarity Algorithms.” *Musicae Scientiae, Discussion Forum* 4B (2009): 282.

Afbeelding 2: Muziekfragment van Gilbert ‘O Sullivans “Alone Again (Naturally)”,

Müllensiefen, Daniel, and Marc Pendzich. “Court Decisions on Music Plagiarism and the Predictive Value of Similarity Algorithms.” *Musicae Scientiae, Discussion Forum* 4B (2009): 282.

Afbeelding 3: Muziekfragment van Jake Holmes’ “Dazed and Confused”, zelf getablatureerd.

Afbeelding 4: Ritmefragment van Jake Holmes’ “Dazed and Confused”, zelf getablatureerd.

Afbeelding 5: Muziekfragment van Led Zeppelins “Dazed and Confused”, overgenomen uit

Dick, Arthur. *Led Zeppelin Mothership. Guitar Tablature Edition*. London: Wise Publications, 2009, p. 21.

Afbeelding 6: Muziekfragment van Led Zeppelins “Dazed and Confused”,

Dick, Arthur. *Led Zeppelin Mothership. Guitar Tablature Edition*. London: Wise Publications, 2009, p. 22.

Afbeelding 7: Muziekfragmenten van Joseph Haydns Symfonie No. 81 in G-majeur; en

Wolfgang Amadeus Mozarts Symfonie in D-majeur, K. 504,

Rosen, Charles. “Influence: Plagiarism and Inspiration.” *19th-Century Music* 4.2 (1980): 90.

Afbeelding 8: Muziekfragmenten van Ludwig van Beethovens Concerto No. 5, Op. 73; en

Johannes Brahms’ Tweede pianoconcert in Bes-majeur,

Rosen, Charles. “Influence: Plagiarism and Inspiration.” *19th-Century Music* 4.2 (1980): 95.